

Poradnik dla rodziców dziecka niepełnosprawnego

Poradnik dla rodziców dziecka niepełnosprawnego

Starostwo Powiatu Grodziskiego

Grodzisk Mazowiecki

2015

Opracowanie

Agnieszka Boczek Dyrektor Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej
w Grodzisku Mazowieckim
Agnieszka Klonowska Dyrektor Zespołu Szkół im. H. Szczerkowskiego
w Grodzisku Mazowieckim

**Zamieszczone prace plastyczne wykonali uczniowie Zespołu Szkół
im. H. Szczerkowskiego w Grodzisku Mazowieckim.**

Projekt graficzny, skład i łamanie

Arkuszkowa Drukarnia Offsetowa Sp. z o.o.

Wydanie 1

Grodzisk Mazowiecki 2015

Wydawca

Starostwo Powiatu Grodziskiego
ul. Kościuszki 30, 05-825 Grodzisk Maz.
tel.: 22 724-18-33,
fax: 22 724-30-49
e-mail: starostwo@powiat-grodziski.pl
www.powiat-grodziski.pl

Druk

www.ado.com.pl

Arkuszkowa Drukarnia Offsetowa Sp. z o.o.
05-825 Grodzisk Maz. ul. Traugutta 40
tel.: 22 724 30 21
fax: 22 724 09 66
e-mail: ado@ado.com.pl
www.ado.com.pl

Nakład

1000 egz.

Publikacja jest dystrybuowana bezpłatnie.

Spis treści:

I. Wstęp.	6
II. Ogólne zasady orzekania o niepełnosprawności.	8
III. Orzecznictwo w systemie oświaty.	12
IV. Pomoc dziecku niepełnosprawnemu w systemie oświaty.	16
1. Wczesne wspomaganie rozwoju.	17
2. Wychowanie przedszkolne.	18
3. Obowiązek szkolny.	19
V. Świadczenia na rzecz dzieci (uczniów niepełnosprawnych).	22
1. Bezpłatny dowóz do szkoły.	23
2. Świadczenia rodzinne.	23
3. Zasady przyznawania świadczeń rodzinnych.	26
4. Specjalistyczne usługi opiekuńcze.	27
5. Warsztaty terapii zajęciowej	28
VI. Dofinansowanie na zakup sprzętu ortopedycznego i środków pomocniczych.	30
VII. Adresy i numery telefonów ważnych instytucji	32

I. Wstęp

Szanowni Rodzice i Opiekunowie!

Pojawienie się niepełnosprawności u dziecka jest zawsze trudnym doświadczeniem dla całej rodziny. Początkowy wstrząs związany z diagnozą stopniowo przeradza się w poszukiwanie odpowiedzi na pytania: Co dalej? Jak mogę pomóc mojemu dziecku? Gdzie szukać wsparcia?

Z myślą o Was, Drodzy Państwo, został przygotowany ten poradnik. Dzielimy się nim z nadzieją, że pozwoli zrozumieć własną sytuację życiową, pomoże udzielić odpowiedzi na nurtujące pytania, znaleźć najlepszą drogę i we właściwy sposób wspomagać rozwój dziecka. Chcemy, aby był on drogowskazem dla osób, które nie wiedzą gdzie udać się po pomoc, aby ułatwić dostęp do podstawowych informacji dotyczących praw dziecka i jego rodziny.

Znajdziecie tu Państwo informacje o tym, w jaki sposób pomóc swojemu dziecku, jak z nim pracować by się rozwijało, jakie instytucje zajmują się opieką, rehabilitacją i edukacją dzieci niepełnosprawnych, gdzie i jaką pomoc finansową można uzyskać. Zawiera on również informacje o ważnych instytucjach na terenie Powiatu Grodziskiego, które gwarantują i realizują pomoc dzieciom i młodzieży z niepełnosprawnością.

Mamy nadzieję, że poradnik będzie stanowił źródło wsparcia dla całej rodziny i będzie pomocny w pierwszym okresie od chwili wykrycia niepełnosprawności u dziecka. Wczesne rozpoznanie problemów rozwoju dziecka i objęcie go specjalistyczną opieką daje bowiem szanse na zminimalizowanie trudności rozwojowych lub ich całkowite wyeliminowanie.

Osoby niepełnosprawne potrzebują niekiedy więcej wsparcia ze strony społeczeństwa niż inni, aby żyć na podobnym poziomie. Ale to wsparcie nigdy nie powinno być traktowane jako przywilej, lecz jako należne człowiekowi prawo.

Wszystkim osobom, które pomogły w opracowaniu niniejszego poradnika, składamy serdeczne podziękowania.

II. Ogólne zasady orzekania o niepełnosprawności

CZYM JEST NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ?

Zgodnie z przepisami ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych niepełnosprawność oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu.

O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI ORZEKAJĄ:

- Powiatowe/miejskie zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności – jako pierwsza instancja;
- Wojewódzkie zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności – jako druga instancja;

Zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności wydają orzeczenia o:

- niepełnosprawności;
- stopniu niepełnosprawności;
- wskazaniach do ulg i uprawnień.

Orzeczenia poza ustaleniem statusu osoby niepełnosprawnej, stanowią również podstawę do przyznania różnego rodzaju ulg i uprawnień na podstawie odrębnych przepisów.

Ważne: *W Powiecie Grodziskim instytucją, do której należy się zwrócić w celu uzyskania orzeczenia o niepełnosprawności jest Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności. Działa on przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Grodzisku Mazowieckim, przy ulicy Dalekiej 11.*

ORZECZENIE O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Podstawą uznania osoby, która nie ukończyła 16 roku życia za niepełnosprawną jest ustalenie, że:

- ma naruszoną sprawność fizyczną lub psychiczną;
- okres trwania upośledzenia stanu zdrowia przekracza 12 miesięcy;
- wymaga zapewnienia jej całkowitej opieki lub pomocy w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych w sposób przewyższający wsparcie potrzebne osobie w danym wieku z powodu wady wrodzonej, długotrwałej choroby lub uszkodzenia organizmu.

Ważne: *Wszystkie wymienione przesłanki muszą wystąpić łącznie.*

Niepełnosprawność dziecka orzeka się na czas określony, jednak na okres nie dłuższy niż do ukończenia przez dziecko 16 roku życia. Decyduje ocena możliwości poprawy funkcjonowania dziecka. Orzeczenie o niepełnosprawności wydaje się na wniosek złożony do powiatowego/miejskiego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności przez przedstawiciela ustawowego dziecka.

Aby otrzymać orzeczenie o niepełnosprawności należy złożyć:

1. wniosek o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności;
2. zaświadczenie lekarskie o stanie zdrowia dziecka dla potrzeb zespołu ds. orzekania o niepełnosprawności, wydane nie wcześniej niż na 30 dni przed dniem złożenia wniosku;
3. inne dokumenty medyczne mogące mieć wpływ na ustalenie niepełnosprawności.

Czas oczekiwania na posiedzenie składu orzekającego - ok. miesiąca

ORZECZENIE O STOPNIU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Orzeczenie o stopniu niepełnosprawności wydaje się osobie, która ukończyła 16 rok życia.

Przepisy przewidują gradację niepełnosprawności poprzez określenie jej stopni. Ustala się trzy stopnie niepełnosprawności:

- znaczny
- umiarkowany
- lekki

Stopień niepełnosprawności orzeka się na czas określony lub na stałe. Decyduje ocena możliwości poprawy funkcjonowania osoby zainteresowanej.

Aby otrzymać orzeczenie o stopniu niepełnosprawności należy złożyć:

1. wniosek o wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności;
2. zaświadczenie lekarskie o stanie zdrowia wydane dla potrzeb zespołu ds. orzekania o niepełnosprawności, wydane nie wcześniej niż na 30 dni przed dniem złożenia wniosku;
3. inne dokumenty mogące mieć wpływ na ustalenie niepełnosprawności.

ORZECZENIE O WSKAZANIACH DO ULG I UPRAWNIENÍ

Orzeczenie o wskazaniach do ulg i uprawnień wydaje się osobie, która ukończyła 16 rok życia i posiada orzeczenia o inwalidztwie lub niezdolności do pracy, o których mowa w art. 5 i 62 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Aby otrzymać orzeczenie o wskazaniach do ulg i uprawnień należy złożyć:

1. wniosek o wydanie orzeczenia o wskazaniach do ulg i uprawnień
2. posiadaną dokumentację medyczną
3. orzeczenie o inwalidztwie lub niezdolności do pracy określone w art. 5 i 62 w/w ustawy
4. inne posiadane dokumenty, mogące mieć wpływ na ustalenie wskazań do ulg i uprawnień

Orzeczenie o wskazaniach do ulg i uprawnień wydaje się do czasu upływu ważności orzeczenia o inwalidztwie lub niezdolności do pracy.

DO CZEGO SŁUŻY ORZECZENIE O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI?

Posiadanie orzeczenia o niepełnosprawności, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności lub orzeczenia o wskazaniach do ulg i uprawnień w pierwszej kolejności określa status osoby nim dysponującej jako osoby niepełnosprawnej w sensie prawnym. Ponadto pozwala korzystać z szeregu form pomocy, do których należą m.in.:

- usługi socjalne, opiekuńcze, terapeutyczne i rehabilitacyjne świadczone przez instytucje pomocy społecznej, organizacje pozarządowe oraz inne placówki;
- uprawnienia do zasiłku pielęgnacyjnego i innych świadczeń rodzinnych (np. dodatków do zasiłku rodzinnego związanych z niepełnosprawnością) oraz do zasiłku stałego z pomocy społecznej.
- dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze oraz pomoce techniczne, ułatwiające funkcjonowanie danej osoby;
- ulgi w podatkach, niżki w komunikacji, zwolnienie z opłat radiowo – telewizyjnych (abonamentu);
- w zakresie rehabilitacji społecznej – możliwość uczestniczenia w terapii zajęciowej realizowanej w warsztatach terapii zajęciowej oraz możliwość uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych;
- w zakresie rehabilitacji zawodowej i zatrudnienia – możliwość uzyskania odpowiedniego zatrudnienia (w tym w zakładach aktywności zawodowej i zakładach pracy chronionej), możliwość uczestnictwa w szkoleniach (w tym specjalistycznych), korzystania ze ściśle określonych przywilejów pracowniczych (m. in.: prawo do dodatkowego urlopu wypoczynkowego, dłuższej przerwy w pracy, krótszego wymiaru czasu pracy).

III. Orzecznictwo w systemie oświaty

Idea rozszerzenia dostępności edukacji dla dzieci i młodzieży o specjalnych potrzebach edukacyjnych opiera się na tworzeniu przyjaznego środowiska edukacyjnego, w którym każde dziecko, bez względu na predyspozycje zdrowotne i indywidualne możliwości rozwojowe, znajdzie warunki dla własnego rozwoju.

Publiczne poradnie psychologiczno-pedagogiczne, w tym publiczne poradnie specjalistyczne, przeprowadzają diagnozę dzieci i młodzieży w celu określenia ich indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych, możliwości psychofizycznych, wyjaśnienia mechanizmów ich funkcjonowania w odniesieniu do zgłaszanego problemu oraz wskazania sposobu jego rozwiązania.

Efektom diagnozowania dzieci i młodzieży jest w szczególności:

1. wydanie opinii;
2. wydanie orzeczenia o potrzebie: kształcenia specjalnego, zajęć rewalidacyjno-wychowawczych, indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego lub indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży;
3. objęcie dzieci i młodzieży oraz rodziców bezpośrednią pomocą psychologiczno-pedagogiczną;
4. wspomaganie nauczycieli w zakresie pracy z dziećmi i młodzieżą oraz rodzicami.

Ważne: *W Powiecie Grodziskim odpowiednie orzeczenia i opinie wydaje Zespół Orzekający działający w Publicznej Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Grodzisku Mazowieckim, przy ulicy Bałtyckiej 30.*

Poradnia wydaje opinię lub orzeczenie na pisemny wniosek rodzica/opiekuna dziecka albo pełnoletniego ucznia. Do wniosku należy dołączyć posiadaną dokumentację uzasadniającą wniosek, a w przypadku dziecka uczęszczającego do przedszkola, szkoły lub placówki albo pełnoletniego ucznia uczęszczającego do szkoły lub placówki - także opinię nauczycieli, wychowawców lub specjalistów udzielających pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Po-

radnia może zwrócić się do rodzica o przeprowadzenie badań i przedłożenie zaświadczenia lekarskiego, a także zwrócić się do placówki, do której uczeń uczęszcza, o przedstawienie opinii nauczycieli lub specjalistów pracujących z uczniem, o czym informuje rodziców. Korzystanie z pomocy udzielanej przez poradnie jest **dobrowolne** i **nieodpłatne**.

Orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego są wydawane dzieciom i młodzieży:

- Niepełnosprawnym, przy czym niepełnosprawność ograniczona do ściśle określonych kategorii:
 - niesłyszącym, słabosłyszącym,
 - niewidomym, słabowidzącym,,
 - z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją,
 - z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim, z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym,
 - z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera,
 - z niepełnosprawnościami sprzężonymi.
- Zagrożonym niedostosowaniem społecznym,
- Niedostosowanym społecznie,

Orzeczenia o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych są wydawane dzieciom i młodzieży upośledzonych w stopniu głębokim. Rodzice mogą się starać o takie orzeczenie już od 3 roku życia dziecka.

Orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania przysługuje w wyjątkowych sytuacjach, kiedy stan zdrowia dziecka uniemożliwia lub utrudnia uczęszczanie do przedszkola lub szkoły. Ta forma nauczania przeznaczona jest dla dzieci poważnie chorych (z ciężkimi urazami, po wypadkach, operacjach, z chorobami onkologicznymi).

Upośledzenie umysłowe, wady wzroku, słuchu itp. nie kwalifikują dziecka do nauczania indywidualnego. Nauczanie indywidualne organizuje dyrektor przedszkola lub szkoły, po uzyskaniu orzeczenia z poradni psychologiczno – pedagogicznej.

Ważne: *Orzeczenie nie jest równoznaczne ze skierowaniem dziecka do jakiegokolwiek placówki. Wskazuje ono jedynie najkorzystniejszą dla dziecka, według specjalistów zasiadających w zespole orzekającym, formę kształcenia, dostosowaną do możliwości dziecka i aktualnego poziomu rozwoju.*

ORZECZNICTWO

OŚWIATA

Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydawane przez zespół orzekający działający w publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej.

POMOC SPOŁECZNA

Orzeczenie o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności wydawane przez powiatowe/miejskie zespoły do spraw orzekania.

OŚWIATA

Edukacja w różnych formach wychowania przedszkolnego/przedszkolach/szkołach/placówkach dostosowana do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych dziecka/ucznia z uwzględnieniem specjalnej organizacji nauki i metod pracy

POMOC SPOŁECZNA

Różnego rodzaju ulgi i uprawnienia ułatwiające codzienne funkcjonowanie.

Uzyskanie odpowiednich dokumentów daje możliwość ubiegania się o wsparcie i pomoc w różnych instytucjach i placówkach.

Wydawanie wyżej wymienionych orzeczeń jest dwuinstancyjne.

Od każdego orzeczenia przysługuje odwołanie.

Informacja i pouczenie zawarte są w orzeczeniach.

Innym dokumentem, który w systemie oświaty pozwoli zapewnić dziecku z niepełnosprawnością pomoc specjalistyczną od urodzenia do podjęcia nauki w szkole jest opinia o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju. **Opinia o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka**, wydawana jest przez zespół orzekający działający w publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej lub zespół opiniujący, działający w niepublicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej, która spełnia wymagania określone w przepisach ustawy o systemie oświaty.

IV. Pomoc dziecku niepełnosprawnemu w systemie oświaty

1. WCZESNE WSPOMAGANIE ROZWOJU

Dziecko, u którego wykryta została niepełnosprawność może być objęte wczesnym wspomaganie rozwoju. Wczesne wspomaganie jest prowadzone bezpośrednio z dzieckiem i jego rodziną w celu pobudzania psychoruchowego i społecznego rozwoju dziecka, od chwili wykrycia niepełnosprawności do podjęcia nauki w szkole.

Podstawą objęcia dziecka wczesnym wspomaganie jest opinia o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka, z którą należy zgłosić się do zespołu wczesnego wspomaganie.

Ważne: *W Powiecie Grodziskim Zespół wczesnego wspomaganie rozwoju działa przy Zespole Szkół im. H. Szczerkowskiego w Grodzisku Mazowieckim, przy ulicy Kilińskiego 21.*

Oddziaływania wczesnego wspomaganie rozwoju powinny rozpocząć się w jak najkrótszym czasie od uzyskania przez rodziców informacji o nieprawidłowościach w rozwoju ich dziecka. Bez względu na to czy dziecko ma kilka tygodni, kilka miesięcy, czy kilka lat - jak najszybsze wsparcie go oraz jego rodziców jest warunkiem zapewnienia mu najbardziej optymalnego rozwoju.

Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka jest prowadzone przez zespół specjalistów posiadających odpowiednie kwalifikacje, przygotowanych do pracy z małymi dziećmi o zaburzonego rozwoju psychoruchowym, na podstawie opracowanego dla dziecka indywidualnego programu wczesnego wspomaganie.

W skład zespołu wczesnego wspomaganie wchodzi:

- pedagog posiadający kwalifikacje adekwatne do niepełnosprawności dziecka;
- psycholog;
- logopeda;
- inni specjaliści, w zależności od potrzeb dziecka i rodziny.

Zespół ma za zadanie:

- ustalenie, na podstawie opinii o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka, kierunków i harmonogramu działań w zakresie wczesnego wspomaganie i wsparcia rodziny dziecka;
- opracowanie i realizowanie z dzieckiem i jego rodziną indywidualnego programu wczesnego wspomaganie, z uwzględnieniem działań wspomagających rodzinę dziecka;
- analizowanie skuteczności pomocy udzielanej dziecku i jego rodzinie, wprowadzanie zmian w indywidualnym programie wczesnego wspomaganie, stosownie do potrzeb dziecka i jego rodziny oraz planowanie dalszych działań w zakresie wczesnego wspomaganie.

Zakres zajęć realizowanych na podstawie programu opracowanego dla dziecka może obejmować:

w odniesieniu do dziecka:

stymulację rozwoju poznawczego, motorycznego, stymulację polisensoryczną, stymulowanie rozwoju mowy i języka, orientacji i poruszania się w przestrzeni, usprawnianie widzenia i słuchu, rozwijanie umiejętności samoobsługi i funkcjonowania w środowisku;

- **w odniesieniu do rodziny dziecka z niepełnosprawnością:**

kształtowanie postaw i zachowań pożądaných w kontaktach z dzieckiem, wzmacnianie więzi emocjonalnej pomiędzy rodzicami i dzieckiem, rozpoznawanie zachowań dziecka i utrwalanie właściwych reakcji na te zachowania, udzielanie instruktażu i porad oraz prowadzenie konsultacji w zakresie pracy z dzieckiem, pomoc w przystosowaniu warunków w środowisku domowym do potrzeb dziecka oraz w pozyskaniu i wykorzystaniu w pracy z dzieckiem odpowiednich środków dydaktycznych i niezbędnego sprzętu, wsparcie psychologiczne dla rodziców.

Ważne: *Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka nie zastępuje świadczeń gwarantowanych przez opiekę zdrowotną i pomoc społeczną. Działania te powinny być skoordynowane.*

2. WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE

Każde dziecko w wieku od trzeciego do piątego roku życia, w tym także z niepełnosprawnością, ma prawo do wychowania przedszkolnego w przedszkolu, innej formie wychowania przedszkolnego (punkcie przedszkolnym lub zespole przedszkolnym), a w przypadku dzieci z upośledzeniem umysłowym z niepełnosprawnościami sprzężonymi – także w ośrodku rewalidacyjno-wychowawczym. Dzieci z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim mogą być objęte zajęciami rewalidacyjno-wychowawczymi indywidualnymi lub zespołowymi od początku roku szkolnego, w którym kończą 3 lata.

Na podstawie orzeczenia nauczyciele będą mogli odpowiednio zorganizować pracę z dzieckiem. W przypadku posiadania przez dziecko orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, zespół nauczycieli i specjalistów przygotowuje indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny, który powinien uwzględniać m.in. zajęcia rewalidacyjne, odpowiednie do rodzaju niepełnosprawności dziecka oraz wskazywać formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej, wymiar poszczególnych rodzajów zajęć oraz okres ich udzielania, a także sposoby wsparcia rodziców dziecka.

Każde pięcioletnie dziecko, przed podjęciem nauki w I klasie szkoły podstawowej, musi odbyć roczne obowiązkowe przygotowanie przedszkolne. Jeśli stan zdrowia dziecka znacznie utrudnia lub uniemożliwia mu uczęszczanie do przedszkola lub innej formy wychowania przedszkolnego może realizować ten obowiązek w formie indywidualnej na podstawie orzeczenia o potrzebie indywidualnego obowiązkowego przygotowania przedszkolnego.

W przypadku dzieci, które nie są jeszcze gotowe do podjęcia nauki w szkole podstawowej, a posiadają orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, spełnianie przez nie obowiązku szkolnego może być odroczone do 8 roku życia. Nie dotyczy to jednak dzieci z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim – udział w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych jest dla nich bowiem spełnianiem obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego, obowiązku szkolnego i obowiązku nauki.

3. OBOWIĄZEK SZKOLNY

Zgodnie z konstytucyjną zasadą równości, **uczeń niepełnosprawny ma tak jak każde inne dziecko prawo do kształcenia**, a także do korzystania z wychowania i opieki, zapewnianych przez system edukacji. Ale dostęp do kształcenia w naszym kraju stanowi nie tylko prawo, ale również obowiązek.

Obowiązkiem szkolnym w naszym kraju objęte są wszystkie dzieci, również dzieci niepełnosprawne, bez względu na stopień niepełnosprawności. Obowiązek szkolny rozpoczyna się z początkiem roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 6 lat. W przypadku dziecka niepełnosprawnego można odroczyć obowiązek szkolny (za pośrednictwem poradni psychologiczno-pedagogicznej) do 8 roku życia. Uczniowie z niepełnosprawnością intelektualną mogą uczyć się w podstawowej szkole specjalnej do ukończenia 18 roku życia, w gimnazjum specjalnym do 21 roku życia, a w ponadgimnazjalnej szkole specjalnej do jej ukończenia, ale nie dłużej niż do ukończenia 24 roku życia. Dzieci i młodzież z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim obowiązek szkolny realizują uczestnicząc w zajęciach rewalidacyjno – wychowawczych.

Ważne: *Zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze organizuje się dla dzieci i młodzieży od początku roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym kończą 3 lata, do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym kończą 25 lat.*

Edukacja dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim może być realizowana w 2 formach:

- indywidualne zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze – 10 godzin w tygodniu;
- zespołowe zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze – 20 godzin w tygodniu.

Za organizację kształcenia specjalnego ucznia niepełnosprawnego odpowiedzialna jest właściwa jednostka samorządu terytorialnego, do zadań której należy prowadzenie odpowiednio przedszkoli lub szkół danego typu i rodzaju.

Odpowiednią formę kształcenia, na wniosek rodziców zapewnia:

- w przedszkolach ogólnodostępnych, integracyjnych i specjalnych, w szkołach ogólnodostępnych i integracyjnych – wójt, burmistrz, prezydent;
- w szkołach specjalnych i ośrodkach – starosta.

W zależności od przyczyn i stopnia niepełnosprawności kształcenie może odbywać się:

- w szkołach ogólnodostępnych,
- w szkołach integracyjnych lub z oddziałami integracyjnymi,
- w szkołach specjalnych wszystkich typów, w tym szkołach przysposabiających do pracy, oraz oddziałach specjalnych w szkołach ogólnodostępnych;
- w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych;
- w młodzieżowych ośrodkach socjoterapii;
- w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych,
- w specjalnych ośrodkach wychowawczych;
- ośrodkach umożliwiających dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim, a także dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym z niepełnosprawnościami sprzężonymi realizację odpowiednio:
 - obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego,
 - obowiązku szkolnego,
 - obowiązku nauki.

Ważne: *Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego nie kwalifikuje dziecka do określonego typu szkoły lub placówki. Zawiera jedynie wskazania do najkorzystniejszej formy i rodzaju kształcenia. Zgodnie z Konstytucją to rodzice mają wyłączne prawo do decydowania o swoim dziecku, o ile prawo to nie zostanie im ograniczone lub nie zostaną go pozbawieni.*

Placówki kształcenia specjalnego przeznaczone są dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych:

- niesłyszących i słabosłyszących,
- niewidomych i słabowidzących,
- z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją,
- z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim,
- z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym,
- z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera,
- z niepełnosprawnościami sprzężonymi

Ważne:

Przedszkoli specjalnych i oddziałów specjalnych w przedszkolach ogólnodostępnych nie organizuje się dla dzieci z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim.

Szkoły specjalne przysposabiające do pracy organizuje się wyłącznie dla młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym.

W szkołach ogólnodostępnych nie organizuje się oddziałów specjalnych dla dzieci i młodzieży niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym.

Placówki kształcenia specjalnego zapewniają:

- realizację zaleceń zawartych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego;
- odpowiednie, ze względu na indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne uczniów, warunki do nauki i środki dydaktyczne;
- zajęcia specjalistyczne w ramach udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- inne zajęcia odpowiednie ze względu na indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne uczniów, w szczególności zajęcia rewalidacyjne i resocjalizacyjne;
- integrację uczniów ze środowiskiem rówieśniczym;
- przygotowanie uczniów do samodzielności w życiu dorosłym.

Dla ucznia posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego opracowuje się indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny, uwzględniający zalecenia zawarte w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego oraz dostosowany do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia. Program opracowują zespołowo nauczyciele i specjaliści prowadzący zajęcia z uczniem.

Indywidualne programy edukacyjno-terapeutyczne opracowuje się również dla uczniów niepełnosprawnych w szkołach ogólnodostępnych. Organizacja kształcenia specjalnego nie powinna bowiem zależeć od miejsca kształcenia, lecz od rodzaju potrzeb i predyspozycji ucznia.

Obowiązujące obecnie przepisy prawa oświatowego dają także uczniom niepełnosprawnym, niedostosowanym społecznie oraz zagrożonym niedostosowaniem społecznym prawo do dostosowania warunków i form sprawdzianu i egzaminów zewnętrznych.

SCHEMAT ORGANIZACYJNY EDUKACJI DZIECI I MŁODZIEŻY Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ INTELEKTUALNĄ

**WCZESNA INTERWENCJA I WCZESNE WSPOMAGANIE
ROZWOJU** 0-6 r.ż.

PRZEDSZKOLE (w tym przedszkole specjalne) 3-6 r.ż.
- z możliwością przedłużenia do 8 r.ż.

I i II ETAP EDUKACYJNY - SZKOŁA PODSTAWOWA
(w tym szkoła podstawowa dla uczniów z upośledzeniem umysłowym
w st. lekkim i szkoła podstawowa dla uczniów z upośledzeniem umysłowym
w st. umiarkowanym i znacznym) 6 lat - z możliwością przedłużenia każdego
etapu edukacyjnego o 1 rok, aż do 18 r.ż.

SPRAWDZIAN UMIEJĘTNOŚCI - VI klasa szkoły podstawowej,
nie obowiązuje uczniów z upośledzeniem umysłowym w st. umiarkowanym,
znacznym i głębokim.

III ETAP EDUKACYJNY - GIMNAZJUM (w tym gimnazjum specjalne
dla uczniów z lekkim upośledzeniem umysłowym i gimnazjum specjalne dla
uczniów z upośledzeniem umysłowym w st. umiarkowanym i znacznym)
3 lata - z możliwością wydłużenia o 1 rok,
aż do 21 r.ż.

EGZAMIN - III klasa gimnazjum, nie obowiązuje uczniów z upośledzeniem
umysłowym w st. umiarkowanym, znacznym i głębokim.

IV ETAP EDUKACYJNY - SZKOŁA PONADGIMNAZJALNA

**ZASADNICZA SZKOŁA ZA-
WODOWA SPECJALNA**
dla uczniów z upośledzeniem
umysłowym w st. lekkim, 3 lata
z możliwością wydłużenia
o 1 rok, aż do 24 r.ż.

**ODDZIAŁY PRZYSPOSABIA-
JĄCE DO PRACY** dla uczniów
z upośledzeniem umysłowym
w st. umiarkowanym i znacznym,
3 lata z możliwością wydłużenia
o 1 rok, aż do 24 r.ż.

ZAJĘCIA REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE
dla dzieci i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w st. głębokim od 3 do 25 r.ż.

V. Świadczenia na rzecz dzieci (uczniów niepełnosprawnych)

1. BEZPŁATNY DOWÓZ DO SZKOŁY

Obowiązkiem gminy jest zapewnienie dzieciom z niepełnosprawnością bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu do najbliższego przedszkola, szkoły podstawowej, gimnazjum lub ośrodka umożliwiającego realizację obowiązku szkolnego. Uczniowie z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym są uprawnieni do bezpłatnego dowozu do najbliższej szkoły ponadgimnazjalnej, ale nie dłużej niż do ukończenia 21 r.ż.

W celu uzyskania świadczenia bezpłatnego transportu należy złożyć wniosek w wydziale oświaty odpowiedniego urzędu gminy wraz z dokumentami potwierdzającymi niepełnosprawność ruchową lub upośledzenie umysłowe w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz zaświadczenie ze szkoły/ przedszkola, do którego uczęszcza dziecko.

Realizacja tego świadczenia może nastąpić poprzez zawarcie umowy z rodzicami dziecka, gmina nie może jednak narzucić rodzicom takiego rozwiązania. Zapewnienie dowozu jest obowiązkiem i zadaniem własnym gminy.

2. ŚWIADCZENIA RODZINNE

Zasiłek rodzinny

Prawo do zasiłku rodzinnego i dodatków do tego zasiłku zostaje przyznane rodzicom w celu częściowego pokrycia wydatków na utrzymanie dziecka. Warunkiem przyznania dodatków do zasiłku rodzinnego jest spełnienie wymagań koniecznych do przyznania tego zasiłku (wysokość dochodu na członka rodziny).

Dochód rodziny należy rozumieć jako przeciętny miesięczny dochód członków rodziny uzyskany roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy. Do rodziny zalicza się pozostające na utrzymaniu rodziców dzieci do 25 roku życia, a także dzieci, które ukończyły 25 r.ż. legitymujące się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, jeżeli w związku z tą niepełnosprawnością rodzinie przysługuje świadczenie pielęgnacyjne. Nie zalicza się natomiast dziecka pozostającego w związku małżeńskim oraz pełnoletniego dziecka posia-

dającego własne dziecko. Jeżeli po upływie roku stanowiącego podstawę ustalenia dochodu rodziny nastąpiła utrata albo uzyskanie dochodu, to prawo do zasiłku rodzinnego ustala się z uwzględnieniem tych okoliczności.

Zasiłek rodzinny przysługuje do ukończenia przez dziecko 18 r.ż. lub nauki w szkole, jednak nie dłużej niż do ukończenia 21 r.ż. albo 24 r.ż. jeżeli dziecko kontynuuje naukę w szkole lub w szkole wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Dodatkami do zasiłku rodzinnego (w przypadku których albo samo przyznanie albo jego warunki są uzależnione od niepełnosprawności dziecka) są dodatki z tytułu:

- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,
- samotnego wychowywania dziecka,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka z niepełnosprawnością,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania.

Zasiłek pielęgnacyjny

Zasiłek pielęgnacyjny jest przyznawany w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia osobie niepełnosprawnej opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. Zasiłek ten przysługuje:

- dziecku z niepełnosprawnością do ukończenia 16 r.ż., jeżeli legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności;
- osobie z niepełnosprawnością powyżej 16 r.ż., jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- osobie z niepełnosprawnością powyżej 16 r.ż., jeżeli legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, a niepełnosprawność powstała przed 21 r.ż.;
- osobie w wieku powyżej 75 r.ż.

Zasiłek pielęgnacyjny przyznawany jest niezależnie od wysokości dochodów uzyskiwanych przez rodziców dziecka z niepełnosprawnością, jeżeli tylko spełnione są kryteria przedstawione powyżej.

Zasiłek pielęgnacyjny (podobnie jak pozostałe świadczenia rodzinne) nie zostaje przyznawany z urzędu. Konieczne do jego uzyskania jest złożenie odpowiedniego wniosku.

W przypadku ustalenia prawa do zasiłku pielęgnacyjnego obowiązuje ono na okres, na jaki zostało wydane orzeczenie o niepełnosprawności (na czas określony). Prawo do zasiłku ustala się do ostatniego dnia miesiąca, w którym upływa termin ważności orzeczenia.

Zasiłek pielęgnacyjny nie przysługuje osobie przebywającej w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie, jeżeli pobyt tej osoby i udzielane jej świadczenia są częściowo lub w całości finansowane z budżetu państwa lub NFZ.

Do wniosku o przyznanie zasiłku pielęgnacyjnego należy dołączyć:

- orzeczenie o niepełnosprawności albo orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności (ze wskazaniem daty powstania niepełnosprawności) albo orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności oraz uwierzytelnioną kopię dokumentu tożsamości osoby ubiegającej się o zasiłek pielęgnacyjny.

Kopię dokumentu można uwierzytelnić w urzędzie gminy, u notariusza albo w instytucji, która wydała ten dokument. Jeżeli dziecko przebywa w ośrodku szkolno-wychowawczym należy dołączyć zaświadczenie z takowego ośrodka o nieskorzystaniu przez dziecko z całodobowej opieki.

Świadczenie pielęgnacyjne

Świadczenie pielęgnacyjne jest świadczeniem pieniężnym, o które mogą ubiegać się osoby, które nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu podjęcia opieki nad poważnie niepełnosprawnym członkiem rodziny, jeżeli niepełnosprawność tej osoby powstała:

- nie później niż do ukończenia 18. roku życia,
- w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie później niż do ukończenia 25 roku życia.

Przyznanie przedmiotowego świadczenia nie jest uzależnione od kryterium dochodowego rodziny.

Wraz z wypłatą świadczenia odprowadzana jest składka zdrowotna oraz emerytalno-rentowa, która umożliwi nabycie uprawnień emerytalnych osobom pobierającym świadczenie.

Dodatek ten przyznawany jest z urzędu, tzn. nie trzeba wnioskować o jego przyznanie.

Zgodnie z zapisami ustawy, świadczenie pielęgnacyjne przysługuje:

- matce albo ojcu,
- opiekunowi faktycznemu dziecka,
- osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną (dziadkowie, rodzeństwo)
- innym osobom, na których zgodnie z przepisami kodeksu rodzinnego i opiekuńczego ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności,

jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą:

- legitymującą się orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji,
- legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Świadczenia pielęgnacyjne nie przysługują, gdy:

- osoba sprawująca opiekę ma ustalone prawo do emerytury, renty, renty socjalnej, zasiłku stałego, zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego;
- osoba wymagająca opieki pozostaje w związku małżeńskim, bądź została umieszczona w rodzinie zastępczej, w specjalnym ośrodku szkolno – wychowawczym i korzysta w nim z całodobowej opieki albo w związku z koniecznością kształcenia, rewalidacji lub rehabilitacji w placówce zapewniającej całodobową opiekę przez co najmniej 5 dni w tygodniu (z wyjątkiem ZOZ);
- osoba w rodzinie ma ustalone prawo do dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego albo do świadczenia pielęgnacyjnego na to lub inne dziecko w rodzinie;
- osoba w rodzinie ma ustalone prawo do wcześniejszej emerytury na to dziecko.

Za osobę pobierającą świadczenie pielęgnacyjne wójt, burmistrz lub prezydent miasta opłaca składkę na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, przez okres niezbędny do uzyskania okresu ubezpieczenia. Osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne podlegają także ubezpieczeniu zdrowotnemu (składkę także opłaca wójt, burmistrz lub prezydent).

3. ZASADY PRYZNAWANIA ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH

Postępowanie w sprawie świadczeń rodzinnych prowadzi wójt, burmistrz lub prezydent miasta właściwy ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o świadczenie. Może on upoważnić swojego zastępcę, pracownika urzędu albo kierownika ośrodka pomocy do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń rodzinnych i do wydawania decyzji w tych sprawach.

Ustalenie prawa do świadczeń i ich wypłata następują na wniosek rodziców (lub jednego z rodziców) dziecka. W przypadku zbiegu prawa rodziców dziecka do świadczeń rodzinnych, świadczenia wypłaca się temu z nich, który pierwszy złożył wniosek. Jeżeli jednak dziecko nie pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym z obojgiem rodziców, to świadczenia wypłaca się temu z rodziców, pod którego opieką jest dziecko.

Wniosek należy złożyć w urzędzie gminy lub miasta właściwym ze względu na miejsce zamieszkania wnioskodawcy.

Do wniosku o przyznanie świadczeń rodzinnych należy dołączyć:

- zaświadczenia o dochodzie podlegającym opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych na zasadach ogólnych każdego członka rodziny, wydane przez właściwy urząd skarbowy;
- oświadczenie o deklarowanych dochodach osiągniętych przez osoby podlegające przepisom o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiągniętych przez osoby fizyczne;
- zaświadczenia lub oświadczenia dokumentujące wysokość innych dochodów;
- inne zaświadczenia lub oświadczenia i dowody niezbędne do ustalenia prawa do świadczeń rodzinnych.

W przypadku utraty ważności orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności, jeżeli osoba niepełnosprawna uzyska ponownie orzeczenie stanowiące

kontynuację poprzedniego orzeczenia, to prawo do świadczeń rodzinnych uzależnionych od niepełnosprawności ustala się od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym upłynął termin ważności poprzedniego orzeczenia, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym złożono wniosek o kontynuację świadczenia rodzinnego.

Ważne: *Szczegółowe informacje o świadczeniach i zasadach ich przyznawania zamieszczone są na stronie internetowej Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej pod adresem www.mpips.gov.pl, w zakładce: wsparcie dla rodzin z dziećmi. Ze strony można pobrać wnioski o przyznanie świadczeń rodzinnych. Można je też uzyskać w organie wypłacającym te świadczenia, albo w ośrodku pomocy społecznej, właściwym z uwagi na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o te świadczenia.*

4. SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE

Specjalistyczne usługi opiekuńcze (SUO) dla osób z zaburzeniami psychicznymi są szczególnym rodzajem usług specjalistycznych. Pomoc udzielana jest tu wyróżnionej grupie osób. Zasady jej przyznawania i odpłatności określa Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej, a nie regulacje gminne. Podstawę prawną specjalistycznych usług opiekuńczych stanowią: ustawa z dn. 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2004r., nr 64, poz.593 z późn. zm.), rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dn. 22 września 2005 w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. z 2005, nr 189, poz.1598 z późn. zm.) oraz ustawa z dn. 19 sierpnia 1994 o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. z 1994, nr 111, poz.535 z późn. zm.).

Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego określa, że ośrodki pomocy społecznej (OPS), w porozumieniu z poradniami zdrowia psychicznego lub innymi specjalistycznymi placówkami terapeutycznymi, organizują wsparcie społeczne dla osób, które z powodu choroby psychicznej lub upośledzenia umysłowego mają poważne trudności w życiu codziennym (relacjach z otoczeniem, edukacji, zatrudnieniu, sprawach bytowych).

Usługi świadczone są w mieszkaniu osoby, potrzebującej pomocy lub w ośrodkach wsparcia, takich jak środowiskowe domy samopomocy, kluby samopomocy, dzienne domy pomocy.

SUO powinny być dostosowane do szczególnych potrzeb osób z zaburzeniami psychicznymi. Mogą one obejmować:

- uczenie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia (umiejętności zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych, funkcjonowania społecznego, motywowanie do aktywności, prowadzenie treningów samoobsługi i umiejętności społecznych, wspieranie w formie asystowania w codziennych czynnościach życiowych – utrzymywanie kontaktów społecznych, organizowanie i spędzanie czasu wolnego, korzystanie z usług różnych instytucji);
- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych (uzyskiwanie świadczeń, wypełnianie dokumentów);
- wspieranie i pomoc w uzyskaniu zatrudnienia (szukanie informacji o pracy, pomoc w znalezieniu zatrudnienia lub alternatywnego zajęcia, wspieranie i asystowanie w kontaktach z pracodawcą, rozwiązywanie problemów psychicznych wynikających z pracy lub jej braku);

- interwencję i pomoc w życiu w rodzinie, w tym: poradnictwo specjalistyczne, wsparcie psychologiczne, ułatwienie dostępu do edukacji i kultury;
- pomoc w gospodarowaniu pieniędzmi;
- usprawnianie zaburzonych funkcji organizmu (zgodnie z zaleceniami lekarskimi, wsparcie psychologiczno-pedagogiczne, edukacyjno terapeutyczne);
- pomoc mieszkaniowa (w uzyskaniu mieszkania, organizowaniu drobnych remontów, kształtowania właściwych relacji z sąsiadami);
- zapewnienie dzieciom i młodzieży z głębokim upośledzeniem dostępu do zajęć rewalidacyjnych i rewalidacyjno-wychowawczych, jeżeli nie mają ich zapewnionych.

SUO są świadczone przez osoby posiadające kwalifikacje do wykonywania zawodu: psychologa, pedagoga, logopedy, pracownika socjalnego, terapeuty zajęciowego, asystenta osoby niepełnosprawnej lub innego zawodu dającego wiedzę i umiejętności pozwalające świadczyć tego typu usługi. Dodatkowo specjaliści ci muszą posiadać co najmniej półroczny staż w specjalistycznych ośrodkach i placówkach, określonych w ustawie, lub doświadczenie nabyte podczas pracy w ramach tego rodzaju usług.

Procedura ubiegania się o SUO rozpoczyna się od zwrócenia się do OPS w miejscu zamieszkania. Wymagane jest zaświadczenie od lekarza psychiatry o stanie zdrowia, uzasadniające potrzebę korzystania z tego typu usług. W zaświadczeniu należy określić ilość godzin i rodzaj usług, jakie powinny być udzielone osobie ubiegającej się o SUO. Jednakże o ilości i rodzaju zajęć ostatecznie decyduje OPS. Po zgłoszeniu (złożeniu wniosku i zaświadczenia) w przeciągu dwóch tygodni, pracownik socjalny z OPS odwiedza osobę oczekującą pomocy w jej miejscu zamieszkania i przeprowadza tzw. wywiad środowiskowy, mający na celu m.in. ocenę sytuacji życiowej. Od tego zależy wysokość opłat za usługi. OPS decyduje pisemną o przyznaniu bądź nie SUO powinien podjąć w ciągu 30 dni od otrzymania zgłoszenia za potrzebowania na tego typu usługi.

Warunki i tryb ustalania oraz pobierania opłat za SUO określono w rozporządzeniu w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych.

Podsumowując, SUO mają być dostosowane do szczególnych potrzeb osób wymagających pomocy oraz potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności. Wśród rodzajów usług określonych przez ministra polityki społecznej są i takie które odpowiadają potrzebom osób z autyzmem czy niepełnosprawnością intelektualną. Usługi specjalistyczne powinny być przyznawane niezależnie od dochodu, choć wysokość dochodu odgrywa istotną rolę przy ustalaniu ewentualnej odpłatności za to świadczenie.

5. WARSZTATY TERAPII ZAJĘCIOWEJ

Każda dorosła osoba niepełnosprawna, po skończonym obowiązku edukacji może zostać uczestnikiem zajęć w Warsztacie Terapii Zajęciowej (WTZ). Jedynym warunkiem jaki musi spełnić jest posiadanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, ze wskazaniem do Warsztatu Terapii Zajęciowej oraz wypełnienie wniosku o przyjęcie. Uczestnikami WTZ mogą być osoby dorosłe z umiarkowanym i znacznym stopniem niepełnosprawności, które chcą podjąć proces aktywizacji społecznej i zawodowej.

Zajęcia to uczestnictwo w różnorodnych formach terapii pracą, które realizowane są w pracowniach tematycznych. Podczas zajęć uczestnicy doskonalą umiejętności zawodowe,

rozwijają zainteresowania i podstawowe zdolności niezbędnie do samodzielnego funkcjonowania w życiu.

Warsztaty Terapii Zajęciowej dają osobom niepełnosprawnym perspektywę życiową, satysfakcję i otwierają na kontakty z innymi ludźmi. Stwarzają także możliwość podjęcia zatrudnienia – w warunkach pracy chronionej, na przystosowanym stanowisku pracy lub otwartym rynku pracy (w formie zatrudnienia wspomaganego).

Uczestnictwo w WTZ jest nieodpłatne.

Prowadzona w ten sposób rehabilitacja społeczna i zawodowa przyczynia się do polepszenia jakości życia osób niepełnosprawnych, zwiększa ich niezależność, zmienia wizerunek – z osób wymagających ciągłej opieki i pomocy na osoby potrzebujące wsparcia tylko w sytuacjach koniecznych.

VI. Dofinansowanie na zakup sprzętu ortopedycznego i środków pomocniczych

1. DOFINANSOWANIE Z NFZ

NFZ dysponuje pieniędzmi wpłacanymi w ramach składki zdrowotnej. W Polsce każdej ubezpieczonej osobie z niepełnosprawnością przysługuje bezpłatnie lub z dopłatą zaopatrzenie w sprzęt ortopedyczny i środki pomocnicze, m.in.: aparaty ortopedyczne, gorsety, protezy kończyn, obuwie ortopedyczne, kule, laski, wózki, materace przeciwoleżynowe, pasy przepuklinowe, aparaty słuchowe, sprzęt stomijny, cewniki, inhalatory, okulary, pieluchy i inne.

Aby NFZ zrefundował zakup sprzętu lub środka pomocniczego należy uzyskać zlecenie zaopatrzenia od uprawnionego do tego lekarza, udać się do oddziału NFZ w celu potwierdzenia zlecenia, zrealizować zlecenie w sklepie lub u producenta, który ma podpisaną umowę z NFZ.

Jeżeli środki pomocnicze (np. pieluchy) są używane stale po zlecenie do lekarza trzeba udać się przynajmniej co 3 miesiące.

Jeżeli cena sprzętu przekracza limit, do jakiego NFZ refunduje zakup, różnicę w cenie musi pokryć kupujący ze środków własnych.

2. DOFINANSOWANIE Z PCPR

Istnieje także możliwość zwrócenia się o dofinansowanie zakupu sprzętu do powiatowego centrum pomocy rodzinie (ul. Daleka 11 w Grodzisku Mazowieckim). Mniejszym kryterium, jakim kieruje się PCPR, jest średni miesięczny dochód na członka rodziny za rok podatkowy poprzedzający rok, w którym składany jest wniosek (w niektórych przypadkach z ostatnich 3 miesięcy).

Aby starać się o dofinansowanie należy złożyć w PCPR następujące dokumenty: odpowiedni wniosek o dofinansowanie dostępny w lokalnym PCPR, kserokopię orzeczenia o niepełnosprawności, oświadczenie o wysokości dochodów, kserokopię zlecenia lekarskiego, fakturę proforma lub inny dokument potwierdzający przyszły zakup. Należy jednak pamiętać, że nie można ubiegać się o dofinansowanie lub refundację zakupu sprzętu lub środków już po fakcie zakupu! Należy zatem odpowiednio wcześniej złożyć potrzebne dokumenty, gdyż cała procedura może potrwać nawet kilka miesięcy.

3. DOFINANSOWANIE Z PFRON

Trzecim sposobem jest skorzystanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. W PFRON-ie można starać się o pomoc w zakupie sprzętu komputerowego, oprzyrządowania do samochodu lub elektrycznego wózka inwalidzkiego.

Jednakże środki z PFRON są przyznawane w formie corocznej akcji, której termin zmienia się każdego roku. Dlatego należy śledzić informacje zawarte na stronach internetowych PFRON.

VII. ADRESY I NUMERY TELEFONÓW WAŻNYCH INSTYTUCJI

NA TERENIE POWIATU GRODZISKIEGO:

Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności

ul. Daleka 11 05-825 Grodzisk Mazowiecki,
telefon: 22 724 07 09, 22 724 15 70
faks: wew. 21

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

ul. Daleka 11 05-825 Grodzisk Mazowiecki
tel. 22 724 15 70 724 09 05
fax 22 724 15 70

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Grodzisku Mazowieckim

ul. Bałtycka 30 05-825 Grodzisk Mazowiecki,
tel./fax 22 755 55 74 22 723 16 44

Poradnia Zdrowia Psychicznego dla Dorosłych

ul. Daleka 11 05-825 Grodzisk Mazowiecki
tel. 22 7559126

Ośrodek Wczesnego Wspomagania Rozwoju w Zespole Szkół im. H. Szczerkowskiego

ul. Kilińskiego 21 05-825 Grodzisk Mazowiecki
tel. 22 755 60 60

Ośrodek Pomocy Społecznej w Grodzisku Mazowieckim

ul. 11 Listopada 3305-825 Grodzisk Mazowiecki
tel. 22 755 51 11 755 58 69

Ośrodek Pomocy Społecznej w Milanówku

ul. Fiderkiewicza 41 05-822 Milanówek
tel. 22 724 97 92

Ośrodek Pomocy Społecznej w Podkowie Leśnej

ul. Błońska 46/48 05-807 Podkowa Leśna
tel. 22 758 98 98

Ośrodek Pomocy Społecznej w Żabiej Woli

ul. Główna 3 96-321 Żabia Wola
tel. 46 857 82 88

Ośrodek Pomocy Społecznej w Jaktorowie

ul. Warszawska 33 96-313 Jaktorów
tel. 46 856 40 44

Ośrodek Pomocy Społecznej w Baranowie

ul. Armii Krajowej 83 96-314 Baranów
Tel. 46 856 03 17

Warsztat Terapii Zajęciowej

przy Stowarzyszeniu MALWA PLUS

ul. Traugutta 40 05-825 Grodzisk Mazowiecki
tel. 22 755 60 51 wew. 17, 27

Warsztat Terapii Zajęciowej

przy Domu Rehabilitacyjno-Opiekuńczym KSN AW

ul. Spacerowa 1A 05-822 Milanówek
tel. 22 724 97 48

Środowiskowy Dom Samopomocy KSN AW

ul. Błońska 46/48 05-807 Podkowa Leśna
tel. 22 759 22 08

POZA TERENEM POWIATU GRODZISKIEGO:

Poradnia Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży

ul. Dzielna 7 01-154 Warszawa
tel. 22 831 60 79

ul. Puławska 52m38 02-559 Warszawa
tel. 22 6461176

Poradnia Zdrowia Psychicznego dla Dorosłych

ul. Partyzantów 2/4 05-802 Pruszków (Tworki)
tel. 22 758 63 71, 22 758 60 05

NOTATKI

NOTATKI

